

קורס הכנה לבגרות בכימיה 5 יחידות

פרק 12

אנרגיה

1 ..... שינויי אנתלפיה

שינויי אנתלפיה

שאלות

1) ענו על הסעיפים הבאים :

- א. קיבול החום של מים נוזליים הוא $4.2 \text{ J/g}^\circ\text{C}$ וקיבול החום של ברזל הוא $0.45 \text{ J/g}^\circ\text{C}$. במי מבין שני החומרים יש להשקיע יותר אנרגיה על מנת להעלות גרם אחד של חומר במעלה אחת?
- ב. האם לדפנות של תרמוס יש קיבול חום גבוה או נמוך?
- ג. קבעו לאיזה סוג של חומרים יש קיבול חום יותר גבוה והסבירו :
- i. לחומרים מבודדי חום או לחומרים מוליכי חום.
ii. למתכות או אל-מתכות.

2) קיבול חום של נחושת שווה $24.4 \frac{\text{J}}{\text{K mole}}$.

- כמה חום יש לספק על מנת לעלות את הטמפרטורה של 120 גרם של נחושת מ- 300K ל- 340K ?
- א. $\sim 1844\text{J}$
ב. $\sim 117.1\text{kJ}$
ג. $\sim 976\text{J}$
ד. $\sim 2929\text{J}$

3) בשריפת 1 גרם של $\text{C}_2\text{H}_{4(g)}$ נפלטה אנרגיה שגרמה לחימום של 300 גרם של מים מ- 19°C ל- 60°C .

מהי אנתלפיית השריפה של $\text{C}_2\text{H}_{4(g)}$?

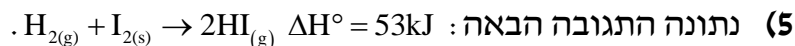
(הערה: קיבול חום של מים הוא $4.2 \text{ J/g} \times \text{degree}$)

4) בערבוב 100 מ"ל תמיסת $0.2 \text{ M Pb}(\text{NO}_3)_2$ עם 100 מ"ל תמיסת 0.8 M KI ,

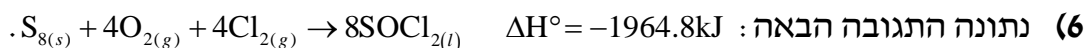
נוצר משקע והטמפרטורה של המים עלתה ב- 1.5°C .

חשבו ΔH° לתגובת השיקוע.

(הערה: קיבול חום של מים הוא $4.2 \text{ J/g} \times \text{degree}$)

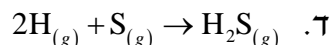
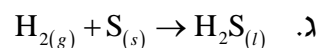
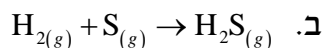
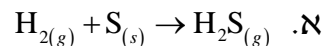

- א. קבעו האם מדובר בתגובה אנדותרמית או אקסותרמית.
 האם הטמפרטורה של הסביבה תעלה או תרד בהתרחשות תגובה זו?
 ב. שרטטו גרף המתאר את שינוי האנתלפיה עבור התגובה הנתונה.
 ג. כמה גרם של תוצר $\text{HI}_{(g)}$ נוצרים כשהמערכת קולטת 159 kJ?
 ד. בתגובה השתתפו 0.23 מול של יוד $\text{I}_{2(s)}$.
 מהי כמות האנרגיה שנקלטה במהלך התגובה על ידי המערכת?

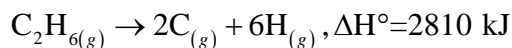
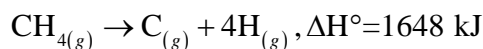

- א. למי אנרגיה פנימית גבוהה יותר, למגיבים או לתוצרים?
 ב. שרטטו גרף המתאר את שינוי האנתלפיה עבור התגובה הנתונה.
 ג. כמה מול של גז כלור יש להגיב על מנת שישתחררו במהלך התגובה 654.9 KJ?
 ד. כמה גרם SOCl_2 יתקבלו בתגובה בה משתחררים 392.96 kJ?
 ה. מגיבים 4.8 ליטר חמצן בתגובה הנ"ל בתנאי STP.
 מהי כמות האנרגיה שמשתחררת?

(7) רק אחד מן התהליכים הבאים הוא אנדותרמי. התהליך הוא:

(8) הסתמכו על הנתונים הבאים:

אנתלפיית הקשר C-C במולקולת C_2H_6 היא:

א. 338 kJ

ב. 412 kJ

ג. 468 kJ

ד. 1162 kJ

9 נתונה התגובה הבאה: $\text{CO}_{(g)} + \text{H}_{2(g)} \rightarrow \text{CH}_2\text{O}_{(l)}$, $\Delta H^\circ = -5.4 \text{ kJ}$

ונתונות אנתלפיות הקשר הבאות: $\text{H}-\text{H} \quad \Delta H^\circ = 436 \text{ kJ}$

א. ענו על הסעיפים הבאים:

i. תארו את התגובה ברמה המאקרוסקופית וברמה המיקרוסקופית.

ii. חשבו את אנתלפיית הקשר $\text{C}=\text{O}$ בתרכובת $\text{CH}_2\text{O}_{(g)}$. פרטו.

אנתלפיית הרתיחה של $\text{CH}_2\text{O}_{(l)}$ היא 44.8 kJ/mole .

ב. נתון: $\text{C}_{(s)} + 0.5\text{O}_{2(g)} + \text{H}_{2(g)} \rightarrow \text{CH}_2\text{O}_{(g)}$, $\Delta H^\circ = -115.9 \text{ kJ}$

חשבו את ה- ΔH° לתהליך הבא: $\text{C}_{(s)} + 0.5\text{O}_{2(g)} \rightarrow \text{CO}_{(g)}$

ג. נתונה התגובה הבאה: $\text{CO}_{(g)} + \text{Cl}_{2(g)} \rightarrow \text{COCl}_{2(g)}$ $\Delta H^\circ = ?$

אנתלפיית הקשר $\text{Cl}-\text{Cl}$ 242 kJ . אנתלפיית הקשר $\text{C}-\text{Cl}$ 369.95 kJ .

חשבו את ה- ΔH° של התהליך הנ"ל. פרטו.

10 בתהליך שריפה של גז C_3H_8 נוצרים CO_2 גזי ומים נוזלים.

התהליך מתרחש בכלי סגור שאינו מבודד.

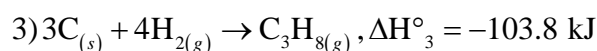
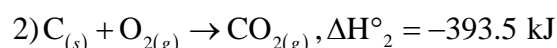
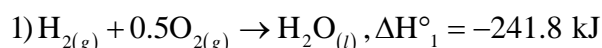
הכלי נמצא בתוך מיכל מבודד המכיל מים נוזליים.

א. ענו על הסעיפים הבאים:

i. האם האנרגיה הפנימית של המים בכלי עלתה/ירדה/לא השתנתה?

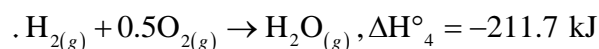
ii. תארו באופן גרפי את השתנות טמפרטורת המים במיכל במשך הזמן.

ב. נתונים שינוי אנתלפיות של התהליכים הבאים:

חשבו את שינוי האנתלפיה עבור תהליך שריפת C_3H_8 גזי.

ג. נתונה אנתלפיה של התהליך הבא:

חשבו את אנתלפיית האיזוי של מים.

ד. תהליך קבלת $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}_{(g)}$ מ- C_3H_8 גזי על ידי תגובה עם חמצן גזי הוא

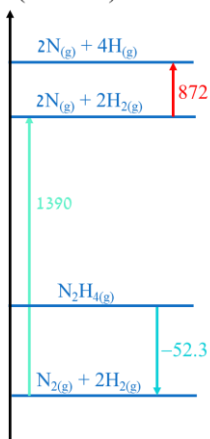
תהליך אקזותרמי.

i. נסחו תהליך שריפת $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$ גזי.

ii. איזה תהליך שריפה הוא אקזותרמי יותר: C_3H_8 או $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$?

נמקו.

ΔH° (kJ/mole)

11) להלן דיאגרמה של שינוי אנתלפיה, ונתונים ההיגדים הבאים:

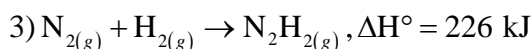
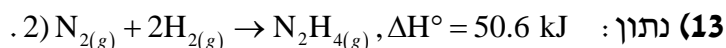
1. אנתלפיית הקשר במולקולת חנקן היא 1442.3 kJ/mol.
2. אנתלפיית הקשר במולקולת מימן היא 436 kJ/mol.
3. אנתלפיית הקשר H-N ב- N_2H_4 היא 552.4 kJ/mol.
4. אנתלפיית הקשר N-N ב- $N_2H_4(g)$ היא 1337.7 kJ/mol.

ההיגדים הנכונים הם:

- א. 1 ו-3.
- ב. 2 ו-3.
- ג. 2 ו-4.
- ד. 4 בלבד.
- ה. 2 בלבד.
- ו. 3 ו-4 בלבד.

12) מצאו למה שווה אנרגיית הקשר הממוצעת של C-H במולקולת C_2H_6 :

- א. ΔH של $1/6 C_2H_6 \rightarrow 2C + 6H$.
- ב. ΔH של $C_2H_2 \rightarrow C_2H_5 + H$.
- ג. ΔH של $1/6 C_2H_6 \rightarrow C-C + 3H_2$.
- ד. ΔH של $1/6 C_2H_6 \rightarrow C-C + 6H$.
- ה. ΔH של $C_2H_6 \rightarrow C-C + 6H$.

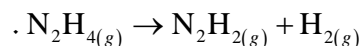

$$\Delta H^\circ(\text{N} \equiv \text{N}) = 944 \text{ kJ}; \quad \Delta H^\circ(\text{H} - \text{H}) = 436 \text{ kJ}$$

א. ענו על תת הסעיפים הבאים:

- i. חשבו את אנרגיית הקשר N-H במולקולה NH_3 .
  - ii. בהנחה ואנרגיית הקשר N-H ב- N_2H_4 שווה לזו שב- NH_3 , חשבו את אנרגיית הקשר N-N במולקולה N_2H_4 .
  - iii. בהנחה ואנרגיית הקשר N-H ב- N_2H_2 שווה לזו שב- NH_3 , חשבו את אנרגיית הקשר בין אטומי החנקן במולקולה N_2H_2 .
- הסבירו מדוע התוצאה הזו שונה מזו שקיבלנו בתת הסעיף הקודם.

ב. נתונה התגובה הבאה שמתרחשת בכלי סגור ולא מבודד:

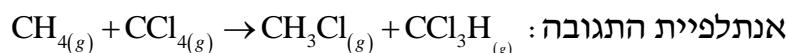

- i. חשבו את אנתלפיית התגובה הנ"ל.
- ii. תארו באופן גרפי את ההשתנות של אנרגיית המערכת ואת ההשתנות של הטמפרטורה בכלי במשך הזמן. נמקו.
- iii. איך תשתנה תשובתנו לתת הסעיף הקודם, אם בתגובה ישתתף $\text{N}_2\text{H}_{4(l)}$?

$$\Delta H^\circ(\text{C-H}) = 412 \text{ kJ/mol}$$

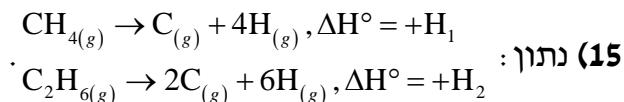
$$\Delta H^\circ(\text{C-Cl}) = 338 \text{ kJ/mol}$$

14 נתון:

שווה ל:

- א. 0
- ב. +74
- ג. -74
- ד. +850

הניחו שאנתלפיית הקשר C-H במולקולת מתאן ($\text{CH}_{4(g)}$) שווה לזו שבמולקולת אתאן ($\text{C}_2\text{H}_{6(g)}$).

לפי הנתונים, אנתלפיית הקשר C-C במולקולת C_2H_6 שווה (ביחידות kJ/mol):

א. $\frac{H_1}{4} + \frac{H_2}{6}$

ב. $\frac{H_2}{6} - \frac{H_1}{4}$

ג. $H_2 - \frac{H_1}{6}$

ד. $H_2 - \frac{3H_1}{2}$

(16) תהליך שריפה של די מתיל אתר גזי (CH_3OCH_3) אקזותרמי יותר מתהליך השריפה של אתאנול גזי ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$) כי:

- בין מולקולות הכוהל קיימים קשרי מימן.
- נקודת הרתיחה של כוהל גבוהה מזו של אתר.
- יש להשקיע יותר אנרגיה לניתוק קשרים בכוהל.
- יש להשקיע יותר אנרגיה לניתוק קשרים באתר.

(17) אתאן גזי (C_2H_6) עובר תהליך שריפה בכלי סגור שטבול במיכל מבודד שמכיל אוויר.

- ענו על תת הסעיפים הבאים:
    - מהי המערכת ומהי הסביבה בתהליך הזה?
    - האם טמפרטורה של אוויר בתום התגובה גבוהה/נמוכה/שווה לזו שבתחילת התגובה? נמקו.
    - האם במהלך התגובה האנרגיה הפנימית הכוללת עולה, יורדת או נשארת ללא שינוי? נמקו.
  - אנתלפיית השריפה של C_2H_6 גזי היא -1557.9 kJ/mol .
- האם תהליך שריפה של C_2H_6 נוזלי שינוי האנרגיה הפנימית של המערכת גדול/קטן/שווה לזה שבתהליך שריפה של C_2H_6 גזי? נמקו ברמה מיקרוסקופית.

18) שינוי האנתלפיה בתהליך: $0.5\text{Cl}_{2(l)} \rightarrow \text{Cl}_{(g)}$ הוא 112 kJ/mol .

שינוי האנתלפיה באידוי של כלור הוא 30 kJ/mol .

א. ענו על תת הסעיפים הבאים:

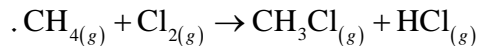
i. רשמו ניסוח לתהליך האידוי של מול אחד של כלור.

ii. חשבו את אנתלפיית הקשר Cl-Cl. פרטו.

הקשר	אנתלפיית הקשר (kJ/mol)
H-C	438
C-Cl	293
H-Cl	366

ב. נתונות אנתלפיות של שלושת הקשרים:

i. חשבו את שינוי האנתלפיה עבור התהליך הבא:

ii. האם במהלך התהליך: $\text{CH}_{4(g)} + \text{Cl}_{2(l)} \rightarrow \text{CH}_3\text{Cl}_{(g)} + \text{HCl}_{(g)}$

האנרגיה הפנימית של המערכת תגדל או תקטן? נמקו.

תשובות סופיות

1 א. מים נוזליים. ב. גבוה. ג. חומרים מבודדי חום. ii. אל-מתכות.

2 א

$$\Delta H = 1447.058 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad (3)$$

$$\Delta H = -63000 \text{J/mole} \quad (4)$$

5 א. אנדותרמית. ב. ראו בסרטון. ג. 797.7g ד. 12.19kJ

6 א. למגיבים. ב. ראו בסרטון. ג. 1.33mole ד. 74.3g

$$\text{ה. } -105.26 \text{kJ}$$

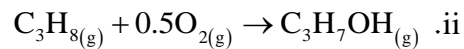
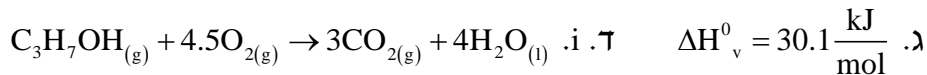
7 א

8 א

9 א. i. ראו סרטון. ii. $\Delta H^\circ_{(\text{C}=\text{O})} = 646.6 \text{kJ/mol}$ ג. $\Delta H^\circ = -155.3 \text{kJ}$

$$\Delta H^\circ = -113.3 \text{kJ}$$

10 א. i. עלתה. ii. ראו בסרטון. ג. $\Delta H^\circ = -2043.9 \text{kJ}$

11 ה

12 ד

$$\text{13 א. i. } \Delta H^\circ_{\text{N-H}} = 390.7 \text{kJ/mol} \quad \text{ii. } \Delta H^\circ_{\text{N-N}} = 202.6 \text{kJ/mol}$$

$$\text{iii. } \Delta H^\circ_{\text{N=N}} = 372.6 \text{kJ/mol} \quad \text{ב. i. } \Delta H^\circ = 175.4 \text{kJ} \quad \text{iii+ii. ראו בסרטון.}$$

14 א

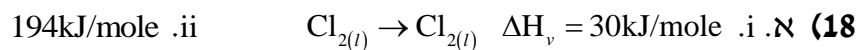
15 ד

16 ג

17 א. i. המערכת: מגיבים ותוצרים, הסביבה: כל מה שאינו במערכת.

ii. גבוהה. iii. נשארת ללא שינוי. ב. קטן.

ג. i. ראו סרטון. ii. לא.

ב. i. $\Delta H^\circ = 27 \text{kJ}$ ii. תגדל.